

Pomaj Bož!

Cíklo 10.
7. měrza.

Létník 7.
1897.

Serbske njeđelske lopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Šmolerjez knihicíſchečetni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchitvórlstetu pſchedplatu 40 np.

Njeđela Invokavit.

Ies. 53, 7.

Muj bludžachimy wſchitzu jako wozzy, kózdy wobroczi ſo na ſwój pucz; ale tón knjegi ſvali wſchitke naſhe hréchi na njeho.

Kraſních a wulkotných myſlow polne je tón ſtaw, ſ fotrehož ſu tele ſłowa wſate. Komu bjes nami ſu wore njeſnate? Muj wſchitzu ſmū tutu rēcz wo wotrocžku Jebovy, fotryž hréchi zyloho ſwéta njeſe a pſches fotrehož ramy ſmū my ſahojeni, husto ſlyſheli. Troſhta, wulkeho troſhta polne ſu tute ſłowa a to ežim bôle nětko pſchi ſaſtupjenju do poſtnego čaſha; a tola, naturſkemu člowjeku je pſhecžiwe, jo ſo wón tu wot profety ſtadku wozowow pſhiruna, fotrež wokolo bludža. Ssu to wozzy, fotrež ſu paſtyrzej ežeklo a ſu nětko bjes ſchikta a wjele ſtracham wuſtajene, fotrež ſu žorla a paſtiwicheža ſhubile a maju nětko hubjenu zyrobu a dyrbja nječiſtu a hubjenu wodu piež, jeſli ſo nochzedža ſawutliež a kónz wſacž w puſežinje; wozzy, fotrež ſo njejkži jenož wot paſtyrja prječ ſablidžile, ale tež jena wot druheje ſo ſdalila a nětko kózda ſwój pucz dale dže!

To je wopravdže ſrudžazý wobras, a tola myſlli to profeta tak: člowjeftwo je ſo wottorhnylo wot Boha, je jeho wodženje, pucz a ſwój wotykujeny kónz ſhubilo, je ſo wot praweje čiſteje zyrobu duša a duſche ſdalilo, je bjes ſobu w njejednoče, dokelž pobrachuje na dušu luboſče

a ſejerpliwoſeže; ſawiſež a njeſchecželſtwo, njeſpoſkojnoscž a ſebičžnoſež ſu na město dobrých pocžinkow ſtupile.

Wopravdže, tele ſłowa naſ ſjekhwala! Ale my njechamij a njemožemij ſo wot tuthych porokow wuežiſcžiež, aui Božemu ſwedeženju napſhecžiwo byež; wjele bôle chzemij do ſo hicž a ponižne ſebi prajiež a ſo wuſnacž: haj, taſ je, taſ je!

Majlepſchi bjes člowjekami, to rěka eži, fotſiž knjega Jeſuſha lubuja, a fotrychž wutroba je w nim měr namakala, budža tež najprěnſhi bjes tými, fotſiž ſo teho wuſnaju, ſo běchu ſe ſwojim zyloym ſiwiſenjem wot Boha ſdaleni bjes ſpoſojenja, bjes ſniutſkowneho měra, hacž ſujiſe mějachu ſubla tuteho ſwéta a wjele ſwonkownych wježelow a čeſlňach a duchownych roſpróſchenjow, kaž je ſwét lubuja, a čeſho dla běſche temu taſ? Dokelž „kózdy wobroczi ſo na ſwój pucz.“ W tuthych ſłowach mamy wobras ſebičžnoſeže, fotraž je uaiwjetſche ſtaženje člowjekaje ſchlachth. Wozzy, w puſežinje roſpróſhene, myſla wſchě jenož na ſebje, staraju ſo jenož ſa ſwoje wukhowanje, běza tam a ſhem a njeopſcheja ſebi jena druhé ſnadni paſtwu, fotraž ſo jim poſkieži. Ach, to drje je kruta a tola wěrnu rēcz, ſo w člowiſkih wutrobach tajka ſebičžnoſež bydli. Njech je, ſo tež dobre pocžinki pola někotrych člowjekow ſo poſaiua, ale ſ zylo tola je na ſemi wjele ſamopaschnoſeže a ſebičžnoſeže, fotraž naſ wſchitkach tež ſobu wobkuježi. Njemožes̄h to hižo pola małych džecži wobledžbowacž, hdžez tež kózde pſhezo radu na ſwój pucz hladu, ſebi wužitk a

lēpsche wudobycz a pschiwobrocicž pyta, hdj by tež k schodži bratska abo žotsiečki bylo?

A hladajm dale na našch lud a ežaš. Kaž ſu ludzo tola hordži na ſwoju wědomoſć a wiſchitkoſć, fotryž, kaž ſebi myſla, w bohatej mérje wobžedža! A bjes dwela ežlowjetwo je móznie jara w poſnaczu a widočenjenju ſeñiſkich wězow do předka pſchischlo; ſchto je ſo tola wiſhitko noweho a rjaneho runje w naſhim ežaſu pſches duchownje jara wobdarjenych ludzi wunamakało! Schtò njeby ſo nad tym ſwieſzel? A njeje Bóh ſam pſchikafal, ſo mamy ſemju twarieč, a možy, kotrež w njej drémuju, k žiwenju wubudzieč! (I. Mójs. 1, 26—31.) Ale to wiſhitko je jenož něſhto ſwierschne a ſwonkowne, pſches ežož ſo žadanje, njeſkoj a njemér ežlowſkých duschow njeponjeſchuja, pſchetož nětko kaž w předaduſkých mjenje ſ dželanoſću naſpelnjenych ežaſach knježitej ſamoluboſć a ſebiežnoſć a njeſtej ſo pſches žane dopředka kročenje w kulturnych wězach pſchewinječ. Ach, ſo býchmy tola ſpóſnali, ſo je wiſhem tym nam ſo pomhač njemóže, ſo wiſha wědomoſć a wiſha mudroſć ramy ežlowſkeje duschę sahoječ njemóžetaj. Šwět je njemóžny, ale pola jeneho je pomož a lekarſtwo, mjenujz̄y pola teho, wot kotrehož ſo hordy ſwět wotwobroči, wo fotrymž wodžerjo naſcheho luda, wižokeho kaž uſkeho, bohateho kaž khudeho, husto niežo wjedzeč nochzedža, w tym, wo fotrymž Jeſajaž praji: „wón je naſchich pſchestupjenjow dla ſranjeny a naſchich hréchow dla ſbitu; ta ſchtraſa leži na nim, ſo býchmy my mér meli, a pſches jeho ramy ſmy my sahojeni.“ (53, 6.) A my wiſchitz̄y, njech ſmy wuczeni abo burjo, duchowni abo wjazy, starci abo młodzi, my wiſchitz̄y, fotiž bludžimy a na ſwoj puež hladam, dyrbimy wuknječ na njeho hladacz, dyrbimy hromadže pſchilicž, plakajo, ſo modlo a pſched jeho ſwiatym ſchizom ſ jenym rtom ſo wiſnawajo: „my wiſchitz̄y ſmy ſhréchili a ſo wotrjekli wot tebje; tu pſchindzem ſhudži, pytajo twoju hnadi, twoju pomož, twoju ſwězu, twoj mér a troscht; ſpožeč nam, o ſmilny, ſwěrny ſbóžniko, nadpohlad twojeje hnady!“ Khrýſcheče, jehijo Bože, kíž njeſech ſwěta hréchi wiſhē, ſmil ſo nad nami!

A hraj, tón ſbóžnik móže a chze naſche hréchi a naſche hubjenſtwo na ſo wiſacž. Jeſajaž praji: „ale tón knjeſ ſwali wiſhitke naſche hréchi na njeho.“ Njeje ſpožiwnie, ſo profeta Jeſajaž tu ſwoju rěč dale wjedze ſe ſlowičkom: „ale“? Njeby nam to bóle ſrošmiliwe a jaſniſche bylo, hdj by wón prajil: teho dla ſacžiſny Bóh tutu ežlowſku ſchlachtu, fotraž wot praweho pueža wotſtupila běſche a wokolo bludžesche, kaž ſtadlo wovzow, kotrež tola kónz wiſacž dyrbi?! Tak pak Boži požol njepraji: „my bludžachmy wiſchitz̄y kaž wovz̄y, ale Ježova ſwali wiſhitku naſchu winu na njeho.“ Na koho? Na ſwojego wotročka, na ſyna ſwojego ſpodobanja a ſwojego wiſwolenja! O ty njeđogruntowanu, bójska luboſć a prawdoſć! Naſhim ſlabym roſumom wiſhak njemóžem ſo to dopóſnacž: Ježova ſwiaty woſmje hréchi njeſwiaty a ſwali je na teho, kíž je bjes hrécha, a teho dla jeniečki dospołny a prawy ſyn, na njeho, kíž je ſtajnje a pſchezo na Božej ſelenej paſtwje wostał, fotryž je ſwojego wótza wolu ežiniš, fotryž jenož myſlesche, rěčesche, dželasche a ežepjesche, ſo by ſwojim ſobucžlowjekam ſlužicž móhl. Šawescze, wón njeſesche naſche khoroscze a naſoži ſebi naſche boſoſeze!

Schtò je, kíž tajke ſloſce a wiſke hubjenoszeze ſi ſi, Ježu načiui? Ty njeižy w žanej wiſi, wiſgħadnejx n jeſici ſoq, ſonli ġenit labi, mi għixx aqgħid, iż-żeq

Hrēch, fotryž ežlowjek ežini, tón ujej pſchi twojej ſwiatoseži. (90, 3.)

Nětko haſle nam je prawje jaſne, ſchto rěka: tak je Bóh tón ſwět lubował, ſo je ſwojeho ſyna do ſwěta pôzlał. Ežlowjek, fotryž běſche ſwiaſk ſ Bohom ſam roſtorhnył, njeſeſche w ſebi žaneje možy, tutón ſwiaſk wobnowicž. Wiſhitka ežlowjka wědomoſć, rjanoſć tuteje ſemje, wiſhitke woſowanja a wopory, — wiſho by podarmo bylo, je-li ſo njeby Jeſuž ſwoj thribjet podał, na kotrehož ſu ſlōſče a hréchi zykleho ſwěta ežižnijene. Duž ſmy wjeſeli a džakujem ſo Bohu ſa to, ſchtož je nam wopokaſal, a wěmy, ſo wiſhitke rjanoſče a bohatſtwa tuteho ſwěta nam to ſarunacž njemóža, ſchtož je naſch ſbóžnik ja naž ežiniſ.

M. Rjencž-Wjelczański.

Pſchekupz a rycer.

(Pokračowanje.)

Rycerjowa mandželska běſche wiſha ſrudna. Wona wiſa džowęziečku, fotraž běſche bojaſliwe a ſtruchla pôdla ſedžala, ſa rucęčku a woteńdže. W ſwojej komorzy tloczjeſche ſwoju džowęziečku ſa wutrobu a podda ſo wiſha ſwojim myſlam. Potom poſchizowa ſebje a ſwoju džowęziečku a wiſpewa ſ cízha paczerje, ſo by Bóh ſurowu, jaſakli wutrobu mandželskeho k potuče dowiedź.

Wjek běſche ſo mjes tym tež poſběhnył a dońdže hněwny na dwór. Jedyn wot jeho pſow ſtakasche wjeſely na njeho; teho ſopny wón ſ nohu ſ tajkim wotmachom, ſo ſo pſchewaliwſhi hacž do ſeženy ſlečza. Potom dońdže hacž k wězi a ſawola tam: „Holla! Bado, njeuhlaſač pſchego hiſčeze ſſokoła?“

„Né, knježe, wotmolwi tón na wězi, tak daloko hacž ja wiđu a ſlyſchu, ſo niežo njehiba!“

Tole wotmolwjenje jeho runje njeſwjeſeli, a hižo chyjſche ſo jaſho do ſwojeje iſtwy wróžicž, jako ſtražnik ſ wěže ſawola: „Knježe, knježe, runje wón pſches ſkalnu dróhu czehnje!“

„Poſčel jeho runy puež ke mni!“ kaſaſche rycer a potom wróži ſo wón je ſpěchňimi kročelemi do doma.

Wobronjeny wotročk, fotryž ſo domoj wróži, běſche mjes tym hacž k domečkam dojčhal, kotrež deltach pſchi horje ſtejachu. Tam ſloči wón ſ konja, poda wiſdu węzipnemu wotročkej, fotryž běſche najprjedy pſchibęžał, a džesche: „Wjeſeleže ſo; w pſchichodných dnjach doſtanjem ſuezne džela a pětne draſty a traſty tež cživizu czeřwjenego. Bohaty Draždžansli radny a pſchekupski knjeſ Arnold pojědže pjatk do Lužiny ſe ſchęſzimi woſami, wiſhē ſ pſchekupskimi tworami naſlađene. Tsym to węzera węczor na Truhatskej haſy ſam ſlyſchal a to wot jeneho ſ jeho ſlužomnikom: tſizečzo wobronjeni pod naſjedowanjom rycerja Handrija poczahnu ſobu. Naſch starci ſměje ſwoje wjeſele nad tym! Porjedčeze mi khlodny napoj ſa tule wjeſelu powjeſč, hdjž ſo wot horkach jaſho dele wróžu; krč je mi nimale wiſthnył na dołhim pucžu wot Draždžan hacž hem!“

To doręčawſhi dońdže po horje horje a ſtejſche bóřh pſched ſwojim knjeſom.

„Skónčnje mamy tola popanſtwo docžatač, kotrež je hódne, ſo ſo wo nje prózujeſch! Schęſz woſow? tak ſy prajil?“ džesche rycer a ſ ſwojemu wobronjenemu ſlužomniku, hdjž běſche tón ſwoju powjeſč ſjewil. Potom džesche dale: „Šawolaj Haza, njech wam na węczor cživizu Mieſchnjanského porjedzi a wupicže jo hromadže na dobre popanſtwo; dowiedčeze pak prjedy konje do hródžow a ſypnje jim dwójzy a to tež jutje a ſajutſiſchim!“

Šsmějo wotmolwi wobronjeny wotročk: „Haj, knježe, to ſo wiſho derje wobſtar; tola — ežwiečka je mało ſa poł ſta wotročkow!“

„Nó, dha wiſmicze moje dla tež dwě“, džesche hrodowy knjeſ ſi wjeſelej myſlu; „tolu nětko měj ſo do ſpěcha!“ — — — „Hižo na popoldne ležachu wotročzy w khlodku pod ſchomami ežiſu ſu ugiu ſi vjednidaq għira“

wókoló c̄zwíz̄y Mischnjanskeho a ſmějachu ſo a hevrjefachu c̄zim
hórje, c̄zim bóle běſehe jím vinto do hłowy pſchischtlo.

Wdjes tym ſedzeſche Wjelf ſ Hažom wó jſtivje pſchi faranje
najlěpſchego wina, iø býſchtaj ſebi ſradžiloj, faſt chzetaj nadpad
wukonjecz.

„Ha!“ ſmějſeſche ſo, hdyž běſchtaj ſebi wſcho ſradžiſo, „tón
raſ chzemoj pſchekupzej fožu pěknje wuharowacž; pſchi wodže a
ſuchim khlěbje njech ſebi hordy radny ſuſes hiſcheže raſ doſkladnje
roſpomni, fakt njehańbicžiwje je mi Draždžanſfa rada piſala.
Czeſho dla je wónu ſobu podpiſał! Ta chzu tým nadutym měſch-
čanam hižo pěz ſapvricž, ſo mi druhí raſ wjazý njehtoža; teho
buďza ſo pěknje paſcž!“

„Prawje tań, Wjelko! Do khłódły dyrbiny po prawom fóždeho
swiaſacž, kotryž nam do paſorow pſchiúdże!“ džesche Haž ſe ſlóſtnym
wócežtoni.

Běsche hižo w noz̄y poſdže, hdyž ſo wobaj ſi połnej hłówu
do loža motaſchtaj. Tež wotrocžy běchu hiſcheže dołho hewrjefali.
Skóniežnje běſche wſchudżom cžicho. Sdaſche ſo, ſo wſchitzu ſpachut.
Ssamo wrótnizy běchu ſo ja ſawrjenymu wrotami ſprózni na
ſczenu ſaprěli; jenož hdyž něhdże w leſku wjelf rucž pocža abo
hdyž ſotwa něhdże w fwěfanzech bliſſich ſkałow ſutasche, hibnýchu
ſo něſak a ſpýtachu ſpar ſahnacž.

Ryczerjowa mandželska njeběsche hischeze wušnycz mohla. Wona ſedžesche pschi wocžinjenym woknje a hladasche na czemny lěž. Wokoło połnozy běsche měšaczk ſeffhadžał a blyſchczesche ſo nětfo na uóznym ujebu. Kaž žive ſlěboro dobýwachu ſo jeho pruhi psches ležnu huſčińu, a wot bělých pěſkowzowych ſkalow wróczesche ſo jeho ſwětlo hacž do wózka teje, fotraž tu ſamalutka do nozy hladasche. Kaž ſproſtijena hladasche do daliny; wona widžesche pschichod pſched ſobu a pschi tym ſacžahny hróſba ji do wutroby, ſo ji ſeftyka. Tak běsche tola nětfo wscho hinak, doſpołnię hinak hacž běsche to něhdyn pſched dołhim i lětami ſebi myſliła a wocžakaſa! Tehdy běsche jeje mandželski hischeze nahladny a rad widžany ryczer pschi markhrabinskim dworje był; potom paſ pſchihadžesche njeſbože, njejabzy a ſpěſchnje. Psches njepſchistojne, ſle ſklowa na picžu běsche ſwojego wjercha czežko ſranił; tak běsche ſo jemu markhrabinski dwór ſawrjeł, khudý a ſazpjený běsche ſo wothalil. Po dołhim bludženju po kraju běsche ſkonečnje tu wukhowanku namakał. Psches rubježniſtwo a krewne bitwy běsche pjenjesh a kubla ſebi nadobyl a tak běsche ſwój hród na Symſkim kamjenju po czaſbach džen a kručischo wutvarił. Dživi bratſja běchu tu pſchihadželi a běchu tu witany ſchfit a dželo nadechli, ſo wě tajke, fotrež ſo ſ prawom a po prawje měricz njeſmejſeſche. Tak běsche wscho ſo ſtało. Wjelf běsche na ſprawnoſczi džen a bóle ſchfodował a daloko po kraju běsche wón hidženy čłowjek a wſchudże ſo jeho bojachu. Toła wschém ſdasche ſo ujemóžna wěz bycz, jeho pſchewinycz, kaž jara ſebi to wſchitzu pſchejachu. A tole běsche to, ſchtož jeho džen a bóle ſchroblesche. Njedobhywajomny, njepſchewinjomny běsche jeho ſkalny hród; ſwěrni a hacž do ſmjerče jemu poddani, běchu jeho dživi towařſchojo a wotrocžy!

Edychowaj o rospominasche ſeby hrodowa knjeni wſcho.
Njestajne, hrube žiwjenje běſche jej wohidne; tola wona dyrbjesche
bo do teho wſchego poddacž ſwojeho džěſcža a ſwojeho knieſa
dla. Wona njechaſche jeho jaſo ſwěrna mandželſka wopuschęcž,
tež niž potom, hdyn by jich njeſbože nadefchlo.

Hižo ſthadžachu rańſche ſerja, hdyž ſfónežnje tež jejnu ſtýſkliwu wuturobu klóddki ſpinf wobſboži. — — —

(Bofraczowanie.)

En a twoja duszę.

303

Schto masch a schto kyu tu?

(Połączanie.)

II

Se w mandželství to ſbože?

„Je jenož jedyn ſvožowny čas w živjenju, a to je
čas młodeje luboſeže.“ Tak piſaſche jedyn ſvožowny nauvoženja,
kaž móža ſebi to lubi čitarjo ſami myſlacz. S tym wón tež nicžo
noweho prajík njeje. Wo tym ſu pěſnjerjo wſchitfich rězow ſwoje
fhěrluſche ſpěvali. Hdżež ſo wutroba w fhěrluſchu hori, —
w prawym, čiſtym, hļubokim pſchitſlenju wutroby, — haj tam

žvrlí ſo ſtudžení wjeſeſloſc̄e, fajfuž přjedy ani ſnašla ani čuſla njeje. Hdzež ſtaj nawoženja a njewijesta woprawdže, w wutrobinej luboſej ſjednoczenaj, tant je to ſawěſc̄e pſlōdke, potajne a njewijuprajne ſvože, ſchtož ſo ſ ničim druhim, ſchtož čłowijestivo poſtiežuje, pſchirunac̄ njemóže. To je němſki pěſnjer Schiller wuprajił, ale wón ſ dobowi pſchistaji tu myſl: „O ſo by tež wěczneje mlôdnivý woſtał tón rjany čaſ ſlodeje ſuboſc̄e!“

Italski lěkař w jených knihach sivojej dživozu radu dava, kaf
ma žeby mandželského wušwolicež. Duž tón w kwěcze našonjetý
lěkař piše: „Salubrany mužski je wot šlo ta, kaf doho wot
sivojeje wušwoleneje to „Haj“ hiſcheze blyſchal njeje; wón ſo do
hlěbora pſchewobrocži, hdvž jo ma; wón bywa kopr, hdvž je
woženjeny. So dyrbi to tak byč, pſchecžiwo temu my crucje
wustupimy, ale ſo to ſłowo tuteho muža ſa wjele mandželstwo
placži, naž živjenje wucži. Pſchiftajicž pak ſo dyrbi, ſo móže ſo
tole ſłowo runje tak tež na žonach dopjeliiež. Kaf husto móžesch
prajicž blyſchecž: „Haj hdv bych ja to prjedy wjedžal, njebych ſo
woženil.“ Schtož jednori ludžo ſhawrije wuproja, bješ ſdželauym i to
samjelčane wostanje. Č. krótká, mandželstwo njeje pſchezo ani
ſ wjetſha, wěſty pſchiftaw ſboža. Husto je naopak. Na žadnít
pad njemóže mandželstwo všle, wſchospofojaze, wobſtajne ſbože
pſchinjeſež; k temu je ſ zylá wſchitko, schtož ſwět poſtieža, pſchemale.
Wěžy tuteho ſwěta měč a wužiwacž ſam o na žeby k ſbožu
njewjedže. Haj wuživanje ſwěta ſam ſadžewa dozpitču ſboža,
hdvž čłowjek prawe ſinuſlenje nim. Schtož ma na pſchiftas
bohastwo a jo jenož ſam ſa ſo wuživa, tón ſo ſe ſwojim hbl
haſtowm njepolépſchuje, ale ſtati. Schtož wýkoku ſwětu czeſej
wuživa a ma hevák wulke wiſpěchi a bywa pſehes to hordy, je
tym, fiž ſu wokoło njeho napſchecžiwy. Schtož ma dobrú ſtrouvoſcz
ju pak bjerje bješ pbitžnoſcze a džakownoſcze pſchecžiwo. Bohu
bywa ſymuž čłowjek. A hdvž w ſwojim člažu ſo tola ſtepiwoſcz
ſhubi, wón ſadivěluje.

Wschudżom my więzimy, so cześć ludzo, fotę z bivoje spółwysieńce
w śwecze samym pytaja, suitskomitje bo wypuścza a wołhudnię.
Woni bo śweta nabudu.

To je pschezo tak bylo. Až duž būt řečo lászlo stanček, když
na vopak přejichu: „Sbožowu je jenicež z hón, když má tak
malo faž móžnu, abo když je móžnu f z hla žaných pøe-
trjebn všež v milita.“ Edinu Diogenes v žudze bydlesce a
žebi wot Mazedonskeho krála tu jemu hnadu výprošť, so by jemnù
se šlóncežka schov. A faž vón běchu tyžazý předv níjeho a po-
nim. A vóni njeběchut najhubjenéhi človjekojo. Seschesczamfe
mnichstwo tež wot teje myžle žudze. Ve všchitkich časach bū-
tažu dživni lászlo byli.

Koždý člověk se stromní rojombí. Výho řapschimuje, že je njerohoune mericž, že sbože v tom vobsteji. Boh je tola člověka řemu jtvoril, že by tež džafonuje ružinval, schtož vón jenit dñ. To je jařme.

A, tola běchut, bjes tamními luhžimi, něfotí, fiz věrnojší
blíže pšchiňdžechu, hacží řepěnje řmýšleni, fotíž ſo jím řměja.
Boní mjenujzv̄ prajachu: „Riz wot teho wotvížuje, ſehtož člōvječ
mu, wobſedží a wuziwa; to wſchitfo jenož pravemu ſbožu živjenja

ſadžěwa; wſchitko wot teho wotwiſuje, ſchtož ſmý my ſnutſkomíje. A w tým mějachu právo.

(Bofraczowanie.)

Wſchelafe ſi bliſſa a ſi datofa.

Raž je hižo lecžaze čopjeno sivonkowneho mižionistwa, fotrež
kóžde lěto w hodownym času wufhadžujo, naž dopomui na kollektu
sa mižionistwo bjes pohani, bo ſwujedžen tſjoch kralow hromadžazu, požledni króč tež ſo našchim Sſerbam w ſerbskej rěči
podalo, bo tež lecžaze čopjeno ſnutschowneho mižionistwa, fotrež
čže našchu wutrobu sahorjecz ſa ſwujath ſkut ſnutschowneho
mižionistwa a nam rufu wotewricz, ſo my na počutnym dnu ſwój
wopor w ſmilnej luboſeži pſchidamý ſa tole Bohu ſpodobne dželo,
w bližschim času w naſchej mačzeřnej rěči roſdawa. Knjeſ
farař Žakub w Njeſhwacžidle je wobſtaranje teho čopjena luboſežinje
na ſo wſal. Nam Sſerbam je hnujaze, ſo bo wot hlowneho
ſnutschowneho towarzſtwa na naſche ſerbske wožady wožebje džiwa
a widžimy w tym rjane pſchipóſnacze, ſo ſu naſche ſerbske wožady
ſe ſivojim ſkutkowanjom ſa mižionistwo ſo teho hōdne wopofaſale.
Lubi Sſerbja! dajmū na počutnym dnu ſažo wot tym žiwe
ſwědczenje! Njech ſu ſažo naſche ſerbske wožady přenje ſe ſivojej
kollektu, fotruž wbohím ſabludženym a hubjenym ſſchęſczijanskim
bratram a ſotrami ſa jich duchowne wufhowanje do Božeho
kaſcheža wopruja.

Naž blyščimy je wotmyleńty tivar zyrfwje w Schwac̄izach rjanu kroc̄el do předka, so ſo nadzīja tamniſchich wobydlerjow, ſa fotrnychъ je woſebje w tutym čaſu pschejara wobeżeźne do daloſeho Božeho doma fhodžic̄, w bližſhim pschichodze dopjeli. Konſistorjstwo je ſo ſa to wuprajiło, ſo je i tym psches jene, ſo ſo nowa woſada w Schwac̄izach ſrjaduje jeje niſnoſc̄ pschi- poſnawſhi. K dalschenmu wurađenju teho wotpohlada je woſrjeſne hejtmanſtvo w běhu teho tydženja poſedženje w Schwac̄izach džeržalo. Wo tych wujednanjach a woſamknjenjach, fotrež ſu ſo pschi tym měle, chzemъ lubym čitarjam pschichoditje powjesc̄ dac̄.

1. měrza je w Budyschinje semrješ wyschischí schulski radžicžel, rektor em. profesor dr. Kreužler. Wón běsche jara wucžený muž, ale tež ponížny wérjazy ſchecžijan. Wschitzu, fiž ſu ſa jeho čaſ na gymnasiju byli, ſo wěſcže w luboſči na lubeho rektora Kreužlera dopomnja. Wožebje nam Sſerban je wón stajnje pschecželniwje ſmýſleny był a prózowanjam w ſerbskej rěči na gymnasiju stajnje ſtwoju pschitkiloſć ſjewiš. Schto ma to rěfacž, my hafle prawje pôſnachmy, jako ſo njebočicžki na wumjeńſ poda a na jeho město njeſchecžel Sſerbow, fotryž wſchaf je učtfo tež na wumjeńfu, ſtupi. Sſerbske gymnasialne towarzystwo, fotrež bě ſo pod Kreužlerovym rektoratom najrjeñſcheho fcžewa ſvjekeliš, a fotremuž. běsche njebočicžki ſam knješa dr. Miku ſa nahladowarja dał, ſo wot jeho naſlědnika hnydom ſakasa. Duž ſu wěſcže ſ nami wſchitzu ſerbský pschecželjo, fiž ſu jeho ſnali a cžecžili, w tym psches jene, ſo jemu wutrobný džak do rowa prajimy ſa jeho luboſčiwu podpjeru, ſ fotrež je naſchim ſerbskim prózowanjam na gymnasiju ſ cžoplej wutrobu bliſko ſtał.

Wopominjeński dzeń stolętnieho narodzenja njesapomnitesho
khežora Wylema I. budże ſo po naſchim zyłym wóznym kraju
ſwjecźic̄. Saſſke konſistorſtwo je modlitwu ſestajało, fotraž ma
ſo džiwajo na tón wažny dzeń do powſchitkowneje zyrfwiſſkeje
modlitwy pſchijec̄. A tež w ſchulach ma ſo džec̄om wobras
teho wulfego muža na pſchihódnie waſchnje ſi wutrobje njeſc̄. A
wěſcze ſu naſche wutroby wſchitke ſahorjene ſa teho wulfego
rhczerſkeho khežora, fotrehož je Bóh luby Knies naſchemu ludej
póſklał, ſo by twaril naſch ſjednoczeny wózny kraj. A my wěm,
ſo wón njebeſche jenož wulfi muž jako khežor, ně, my jeho tež
czesczimy jako ponizneho wěrjaſeho kſcheczijana. Duž je tež naſcha
pſchihóſchnoſc̄, ſo my w naſchim ſopjenje w tym ſwiedzeńſkim
thydzenju na njeho ſpominam. My chzemy naſchim lubym czi-
tarjam ſ jeho žiwenja powjedac̄ a něotre wobrash ſ temu podac̄.

Wucžerjski dołhodny safon w Brusſej je nětfo pschiwſath. Gſejm knježkow je drje někotre malicžkoſcze pschi ſwojim wuradzenju pscheměniš, ale ſejm wotpóßlanzow je bje wſcheho fondzenja do thchle pscheměnjeňkow ſvoliš, ſo njeby zyly safon do stracha stajíš. To je wěſcze jara pschipóſnacža hódne. Duž ſkónečnje wucžerjam, kothiž ſu dolho čzafacž dyrbjeli, niſna pomož pschinidže.

Rapomianje ſafſkeho frajneho towarzſta ja ſnutschowne miſionuſtvo ſuſtupej do diakoniuſtynſkeho wuſtawa.

Sakſke frajne towarzſtvo ſa ſniutſkowne miſionſtvo je wabjaze napominanje roſeſzlało, ſo býchu ſo holzy a mudowhy, fotrež w ſebi pſchifhiloſćz a ſniutſkownu móz ē temu ſwiatemu powołanju ſacžuja, do džěla fſchęſzijansſeje ſmiilnoſcze na thorzych a hubjenych ſaſtupiſe. Tole napominaze ſłowo, fotrež je ſo w Sakſkej roſeſzlało, my lubnym cžitarjam a pſchede wſchěm lubnym Gſerbowſtam ē roſpomnjenijt w ſerbſkim pſchelozſtu podamh w tej myſli, ſo myſle w ujej wuprajene, tež naſchich ſerbſkich cžitarjow a cžitarſki ſa ſtutſ fſchęſzijansſeje ſmiilnoſcze ſahorja. Napominaze ſłowa maya ſo uěhdže taf:

„Před něhdě 10 letami je frajue towarzstwo sa šnuteškowne misjionistwo leczaze řopjeno s tym praschenjom: „Czech diafoniša bycž?“ wſchitku ſchesezijanskim, ſ bluženju hotovym žonam a holzam pſchipóbzlało. Anježa duchowni ſu tole řopjeno daloko a ſchěroko rosdawali. Swježelaze je, ſo je ſo to ſłowo wot nich wjele ſrošvničo a ſo je wuſvěcha mělo.“

Wot teho časa je licžba diafonišow na swježelaze waschnje pschibjerała; w Draždžanſkiu diafoniſyňskim wuſtawie je wot 250 na 460 roſtla a nowy Lipſcžanski wuſtaw ma hižo 63 diafoniſow. A tola je jich hischcze pschemalo. Pschetož poſta dželanja je lěto a wjetſche a lěto wot lěta wo wjazy diafoniſow w kraju proſcha. Psched 10 lětaní mějſche Draždžanſki wuſtaw 84 ſtazijow, nětkole 191 a 9 pödlauſſich, fotrež ſu § 386 diafoniſami wobkadžene.

A tola výšežo noive prôstwiy wo diafonišky s tajskich městow pschifhadžeja, hdźež móža bo jenož tajke diafonišky pôzlačz, fotrež su hižo dlejschi čzaň w ſwojim povolanju. Tak bo wschelake tajke prôstwiy husto doſcž dopjelnicž njemóža.

Sutry tuteho lěta ma ſo pobočný wuſtar w Zwifawje ſa-
ložicž a k temu je nowych možow trjeba.

Wysche teho bylo do diafonijskynskeho wystawa saſtupivschi
ſaſtarane ſa ſwoje zyłe žiwjenje, ſaſtarane w khorofczi a starobje,
ſo móža bylo bje wyscheje staroſcze wo pschichod zyłe ſlužbje na
khudych a fborych pschewostajicž.

Duż my si nowa wołanii a napominamy: „Pójcze a pom-
hajcze!” Pschiindźcze bórsh a dajcze so wuwucźicz w diakonischniskim
wustawje t świątnej błužbje! Ach so býchu fischesczijanske „herbske”
holzy a też hiscze strowe a śylne wudowii bjes dżeczi bórsh
pschiischle do teho powołania fischesczijanskeje luboścze!

My mainy dobru nadziju, so nascha próstwa podarmo njeje.
Tón Šnjes wocži wotewri ſa wulku nuſu a wutroby ſahorjuje,
ſo by pomoz w prawej hodžinje pſchijſchla a tón ſamý Šnjes tež
ſtupi ſe žonam a holzam, fotrež próſdne na torhofschežu ſteja, wón
kłapa a wěſcze někotra wutroba wot jeho ſmilnoſcze hnuta ſo
radoſcziwa roſkudži: „Sa chzu diafoniſa bycž!” Lube Šserbowſi!,
ſiž móžecže do ſwiatego powołania ſtupicž, njeſomdžcze ſo! Tón
Šnjes waž woła.

Wszelko dalsze śhonicze najlepje pola waszeho fuijeja du-
chownego. Draždżancki diakonicki wustaw rad samowjenja pschi-
jmuje.

Dalische dary sa whohe armenisse syroth;

• Guteczansfeje woładyj: . . . 10 hr. 50 np.

© Rafałeczeństwo je wośadły:

N. N. w Stróži pola Rafez 1 „ — „

Wſcho hromadže: 11 hr. 50 np.

Smilnym dariczelam w mjenje wbohich byrotow najwutrobnischi dzak praji

S. Gölcük, farat.